

Automatisk planlegging i oljeindustrien

av

Teis Lindemark

AVHANDLING

for en grad av

MASTER OF SCIENCE

Master's Avhandling, Institutt for informatikk

*Fakultetet for teknologi og realfag
Universitetet i Bergen*

Juni 2012

*Fakultetet for teknologi og realfag
Universitetet i Bergen*

Sammendrag

TEST

Innhold

1	Introduksjon	6
1.1	Bakgrunn	6
1.1.1	Tidligere arbeid	6
1.2	Målet med prosjektet	6
1.3	Beskrivelse av kommende kapitler	7
1.4	Motivasjon	7
1.4.1	Kort om begrensingsprogrammering	8
1.4.2	Utfordringer med begrensingsprogrammering	8
1.4.3	Begrensingsprogrammeringsverktøy idag	8
1.4.4	Forbedringspotensiale i verktøyene	8
1.4.5	Relevans for forskingen	8
1.5	Problembeskrivelse	9
2	Metode	10
2.1	Verktøy brukt i prosjektet	10
2.2	Kort om IBM ILOG Concert Technology	10
2.3	Kort om IBM ILOG Solver	10
2.4	Kort om IBM ILOG Scheduler	11
2.5	Forskningsmetoder	11
2.5.1	... .	11
2.5.2	Evaluering av prosessen	11
2.6	Evalueringsstrategi	11
3	Eksperimenter	12
4	Fremtidig arbeid	13
5	Konklusjon	14

Forord

Nomenclature

Concert	IBM ILOG Concert Technology
CP	Constraint programming
Scheduler	IBM ILOG Scheduler
Solver	IBM ILOG Solver

1 Introduksjon

I dette prosjektet vil utvikleren bli gitt et eksisterende ILOG Scheduler program og benchmarksett. Det eksisterende ILOG Scheduler programmet skal utvides med flere ressurser og benchmarksettene skal kjøres for å kunne sammenligne løsningene med de nye resurssene mot de løsningene uten de nye resurssene.

1.1 Bakgrunn

I dette prosjektet, verktøyene som er brukt for å utføre eksperimenter på emnet er ILOG Scheduler som er endel av IBM sitt ILOG CP. ILOG Scheduler er et C++ bibliotek som gjør det mulig å definere planleggingsbegrensninger i form av ressurser og aktiviteter. Planlegging er en prosess ved å tildele ressurser til aktiviteter og tildele en tid til aktivitetene så det ikke er noen konflikt med begrensningene.[5]

Det overordnede målet med denne avhandlingen er å utvide ILOG Scheduler løsningen til Bård Henning Tvedt med flere ressurser for å sjekke om det å legge til flere ressurser vil gi bedre og flere løsninger enn de opprinnelige løsningene til Bård Henning Tvedt .

1.1.1 Tidligere arbeid

Beskrivelse av tidligere arbeid på feltet...

1.2 Målet med prosjektet

Målet med prosjektet er todelt, og består i å vurdere den modifiserte problemstillingen mot den opprinnelige i forhold til:

- minimere *makespan*
- antall begrensninger
- implementasjon i ILOG Scheduler

I den opprinnelige problemstillingen vil noen aktiviteter være relativt lite begrenset. Dette gjør at løsningsrommet er stort, og traverseringen opp og ned i søketreet tar lang tid.

På tross av et antatt stort løsningsrom så sliter den ILOG Scheduler implementerte løsningsstrategien med å finne løsninger i mange av probleminstansene.

- Vil flere begrensninger gjøre det lettere å finne en løsning?
- Er det noe spesielt med akkurat disse instansene eller er det implementasjon i ILOG Scheduler som er årsaken?

1.3 Beskrivelse av kommende kapitler

Beskrivelse av kommende kapitler.

1.4 Motivasjon

Forskningen er motivert av praktisk erfaring at planleggingsproblemer er veldig aktuelt i bedrifter og i samfunnet idag. Det er ikke bare i oljeindustrien som jeg fokuserer oppgaven på hvor planleggingsløsninger er aktuelt, men generelt bemanningsproblematikken som alle personalavdelinger sitter med i det daglige. I det hverdagen er det også mange planleggingsproblemer fra buss- og togtabeller til personlige gjøremål med å få tid til alt man skal ha tid til.

Planlegging i oljeindustrien er viktig for å på en mest mulig effektiv måte benytte seg av de ressursene som er tilgjengelig til enhver tid, samtidig som visse begrensninger blir fastsatt med tanke på sikkerheten. Det er mye penger involvert i olje- og gassindustrien og det å utføre aktiviteter på en ineffektiv måte kan koste selskapene veldig mye penger. Det er derfor viktig å ha gode løsninger for å ta seg av planleggingen av aktivitetene og ressursene. Operatører innen olje- og gassektorens mål er å minimere antallet farlige situasjoner, minimere miljømessige fotspor og maksimere produksjon. Det å innføre disse kompliserte og utfordrende målene, kan det i enkelte situasjoner oppstå konflikter.

Spesifikke planleggingssituasjoner har forskjellige forutsetninger i forhold til om plattformen er offshore eller på land. Offshore kan mange aktiviteter bli utført på et relativt lite lukket område, mens plattformer på land kan ha mange aktiviteter utført på et relativt stort område. Selv om forutsetningene for disse to typene plattformer er ganske forskjellige, så har de flere likhetstrekk som:

- størrelse - antall aktiviteter kan være området noen hunder til titusen, for å gjøre planleggingen interaktiv.
- kompleksitet - et stort antall av begrensninger som skal bli gjennomført, gjør en mulig planlegging vanskelig.
- dynamikk - operere forhold er i fortløpende endring og avhengigheter som vær, logistikk og utstyr som feiler vil avbryte planleggingen.

1.4.1 Kort om begrensingsprogrammering

Begrensingsprogrammering er en programmeringsparadigme hvor relasjoner mellom variable blir satt i form av begrensninger. Begrensninger er en form for deklarativ programmering, som skiller seg fra den mer vanlige imperativ programmeringsspråk¹ ved at løsningen blir til ved å tilfredsstille begrensningene. Det er forskjellige områder i begrensingsprogrammering som "Constraint Satisfaction problems" og planleggingsproblemer. Det mest kjente planleggingsproblemet er "Job Shop Scheduling".[1]

1.4.2 Utfordringer med begrensingsprogrammering

Challenges

1.4.3 Begrensingsprogrammeringsverktøy idag

Det finnes idag flere forskjellige verktøy for begrensingsprogrammering, både i form av egne programmeringsspråk som er skreddersydd for begrensingsprogrammering og biblioteker til godt kjente programmeringsspråk som Java² og C++³. I begge disse kategoriene så finnes det løsninger som er kommersielle og med åpen kildekode. Noen eksempler på egne programmeringsspråk for begrensingsprogrammering er Prolog og Comet⁴. Sistnevnte er et programmeringsspråk for begrensingsprogrammering med lokalt søk og er en kommersiell løsning. Eksempler på begrensingsprogrammeringsbibliotek så er det IBM ILOG CP.

Dette er ikke løsninger som passer uansett hva slags del innenfor begrensingsprogrammering du skal gjøre. Logisk programløsning eller planleggingsløsning må tas til med når det skal bestemmes hvilke verktøy som brukes.

1.4.4 Forbedringspotensiale i verktøyene

ccc

1.4.5 Relevans for forskingen

ccc

---

¹Imperativ programmeringsspråk har sekvenser med som blir utført.

²Java

³C++

⁴Comet

1.5 Problembeskrivelse

Problemstillingen tar utgangspunkt i den opprinnelige problemstillingen til Bård Henning Tvedt . Problemet er på en innbilt oljeplattform inndelt i et sett av lokasjoner. Utstyr som er krevd for vedlikehold er tilfeldig plassert rundt på plattformen, og ulike aktiviteter skal bli planlagt. Aktivitetene blir opprettet med et gitt sett av ressurskrav og muligens avhengigheter til andre aktiviteter. Alle aktiviteter krever et mannskap til å utføre dem og en lokasjon til å bli utført på. I tillegg krever noen aktiviteter kranressurser, fordi tung løfting er involvert. Mannskap- og kranressurser er knappe, som betyr at de er begrenset tilførsel.

En utvidet problemstilling med ekstra ressurser på beligenhet, hvor hvert mannskap avgir en varme og hver lokasjon har en gitt varmekapasitet. Summen av varme kan ikke overstige varmekapasiteten.

$$\forall t, l : \sum \{c_{heat}(Crew_j) \mid t \in [v_{sta}(Act_i), w_{end}(Act_i)) \wedge c_{crew}(Act_i) = Crew_j \wedge c_{loc}(Act_i) = Loc_l\} \leq c_{heatcap}(Loc_l)$$

I tillegg kan en beligenhet ha begrensninger på hvor mange av et gitt mannskap, som kan arbeide på en lokasjon samtidig.

$$\forall t, l : \# \{Crew_j \mid t \in [v_{sta}(Act_i), w_{end}(Act_i)) \wedge c_{crew}(Act_i) = Crew_j\} \wedge c_{crewlimit}(Loc_l) = Crew_j \leq c_{crewcapacity}(Loc_l)$$

Antallet beligheter er redusert fra 25 i de opprinnelige problemene til 10 i de modifiserte. Med aktiviteter spredt utover 25 beligheter, så ville det vært så få aktiviteter på hver beligenhet at varmekapasiteten til en lokasjon aldri ville blitt oversteget. Det er ikke sjekket om en reduksjon til 10 beligheter er tilstrekkelig. Målet for løsningen er å minimalisere makespan, den totale tiden på å fullføre alle aktivitetene.

2 Metode

I denne delen, verktøy og teknologier som er brukt i prosjektet blir beskrevet. I tillegg vil forskningsmetoder og som er brukt og beskrivelse av strategiene for evaluering av løsningene.

2.1 Verktøy brukt i prosjektet

De følgende verktøyene og teknologiene utviklet av IBM var brukt for å gjennomføre formålet med prosjektet.

2.2 Kort om IBM ILOG Concert Technology

Concert er et C++ bibliotek med funksjoner som gir mulighet til å designe modeller av problemer innen matematisk programmering og innen begrensingsprogrammering. Det er ikke noe eget programmeringsspråk, som da gir muligheter til å bruke datastrukturer og kontrollstrukturer som allerede finnes i C++. Igjen så gir det gode muligheter til å integrere Concert i allerede eksisterende løsninger og systemer. Alle navn på typer, klasser og funksjoner har prefiksen Ilo.

De enkleste klassene (eks. IloNumVar og IloConstraint) i Concert har også tilhørende en klasse med matriser hvor matrisen er instanser av den enkle klassen. Et eksempel på det er IloConstraintArray er instanser av klassen IloConstraint.[4]

Concert gjør det mulig å lage en modell av optimaliseringsproblemer uavhengig av algoritmene som er brukt for å løse det. Det tilbyr en utvidelse modellerings lag tatt fra flere forskjellige algoritmer som er klare til å brukes ut av boksen. Dette modelleringslaget gjør det mulig å endre modellen uten å skrive om applikasjonen.[3]

2.3 Kort om IBM ILOG Solver

IBM ILOG Solver er et C++ bibliotek utviklet for å løse komplekse kombinatoriske problemer innen forskjellige områder. Eksempler på anvendelsesområder kan være produksjonsplanlegging, resurs tildeling, timeplanplanlegging, personellplanlegging, osv. Solver er basert på Concert. Som i Concert, så er heller ikke Solver noe eget programmeringsspråk, som gir mulighetene til å bruke egenskapene til C++.

Det å gjøre det enklest mulig å omgjøre applikasjoner fra plattformer til plattformer, Solver og Concert utelukkes karraktertrekk som skiller seg fra forskjellige

systemer. Av den grunn, anbefales det å bytte ut de enkle typene i C++ med ILOG sine egne:

- IloInt som er signed long integers
- IloAny som er pekere
- IloNum som er double presisjon floating-point verdier
- IloBool som er boolean verdier: IloTrue og IloFalse

Solver bruker begrensingsprogrammering for å finne løsninger til optimaliseringsproblemer. Det å finne løsninger med Solver er basert på tre steg: beskrive, modell og løse. De tre stegene nærmere forklart følger:

Først må problemet beskrives i programmeringsspråket som brukes.

Det andre steget er å bruke Concert klassene for å opprette en modell av problemet. Modellen blir da satt sammen av besluttningsvariable og begrensninger. Besluttningsvariablene er den ukjente informasjonen i problemet som skal løses. Alle besluttningsvariablene har et domene med mulige verdier. Begrensningene setter grensene for kombinasjonene av verdier for de besluttningsvariablene.

Det siste steget er å bruke Solver for å løse problemet. Det inneholder å finne verdier for alle besluttningsvariablene samt ikke bryte noen av de definerte begrensningene og dermed enten maksimere eller minimere målet, hvis det er et mål inkludert i modellen. Solver ser etter løsninger i et søkeområdet. Søkeområdet er alle mulige kobinasjoner av verdier.[3]

2.4 Kort om IBM ILOG Scheduler

IBM ILOG Scheduler hjelper med å utvikle problemløsningsapplikasjoner som krever behandling av ressurser fordelt på tid. Scheduler er et C++ bibliotek som baserer seg på Solver, og som Solver, så gir det alle mulighetene med objektorientering og begrensingsprogrammering. Scheduler har spesifisert funksjonalitet på å løse problemer innen planlegging og ressurs tildeling.[2]

2.5 Forskningsmetoder

2.5.1 ...

2.5.2 Evaluering av prosessen

2.6 Evalueringsstrategi

3 Eksperimenter

4 Fremtidig arbeid

5 Konklusjon

Referanser

- [1] Wikipedia. http://en.wikipedia.org/wiki/Constraint_programming.
- [2] IBM. *IBM ILOG Scheduler V6.8*. IBM.
- [3] IBM. *IBM ILOG Solver V6.8*. IBM.
- [4] ILOG. *ILOG Concert Technology 2.0 Reference Manual*. ILOG.
- [5] Claude Le Pape. Implementation of resource constraints in ilog schedule: A library for the development of constraint-based scheduling systems. *Intelligent Systems Engineering*, 3:55–66, 1994.